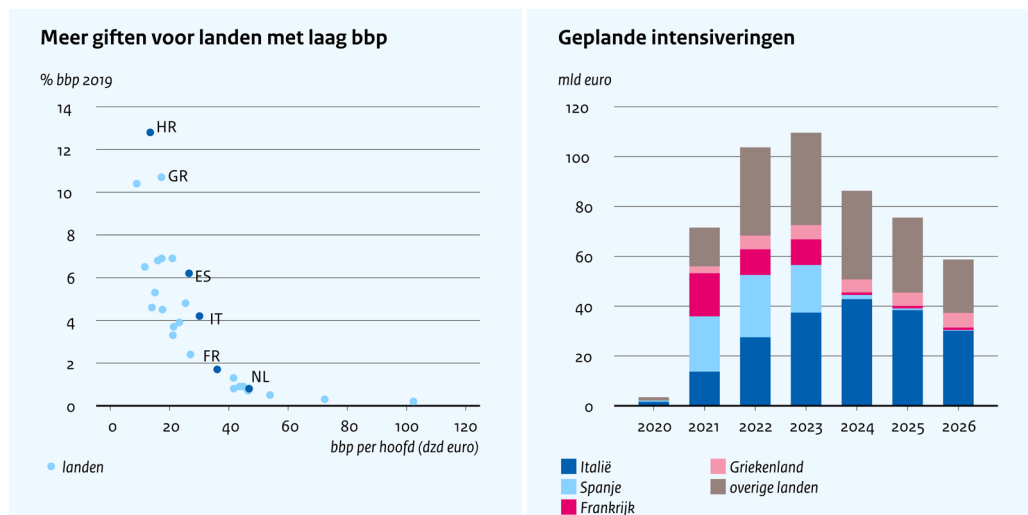

Komen EU-herstelplannen te laat?

Het herstellfonds van de Europese Commissie kan een bijdrage leveren aan het herstel na de coronacrisis op korte termijn en structuurversterking op de middellange termijn. Dit herstellfonds (ofwel de *Recovery and Resilience Facility*) bevat 672,5 mld euro aan giften en leningen waarop lidstaten een beroep kunnen doen. Van het geld moet minstens 37% voor klimaatbeleid en 20% voor de verdere digitalisering van de economie worden gebruikt. Daarnaast moeten lidstaten hervormingen doorvoeren die door de Raad van Ministers zijn aanbevolen. Landen met een laag bbp per hoofd, kunnen een relatief groter beroep op de giften uit het fonds doen (figuur links). Inmiddels hebben 23 landen een aanvraag ingediend in Brussel, Nederland nog niet.

Figuur Allocatie van het herstellfonds per land (links) en tijdspad van nationale herstelplannen (rechts)

Bron: CPB op basis van herstelplannen en Stability and Convergence Programmes ([link](#), [link](#)), EC en Eurostat ([link](#), [link](#)).

Het nut van het herstellfonds voor economische stabilisatie is beperkt. Volgens de planning wordt het grootste deel van de pakketten uitgegeven in 2022 en 2023 (figuur rechts). Opvallend is dat Spanje en Frankrijk het geld vooral in de eerste jaren willen uitgeven, terwijl Italië, de grootste ontvanger, de bestedingen over de gehele looptijd van het fonds uitsmeert. Veel landen hebben plannen op het gebied van infrastructuur en woningbouw. Het implementeren van de plannen kost echter tijd. Volgens de lenteraming van de EC is de output gap in de EU in 2021 en 2022 nog negatief. In Italië en Spanje, landen die veel geld ontvangen uit het fonds, neemt de output gap snel af. Als het geld in 2021 en 2022 tot besteding komt, draagt het fonds bij aan economische stabilisatie. Als de gelden later tot besteding komen, wordt de kans groter dat de situatie in de economie inmiddels verder is verbeterd en neemt het risico op procyclisch beleid toe.

Tegelijkertijd kan het herstellfonds bijdragen aan het behalen van langetermijndoelen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om intensiveringen om de energietransitie te bewerkstelligen. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse kan een behulpzaam instrument zijn bij het beoordelen van maatregelen op het gebied van de langetermijndoelen. Daarnaast is het fonds bedoeld voor hervormingen, zoals het verbeteren van de werking van de arbeidsmarkt in Nederland. Dit is een proces van de lange adem, waarbij de gelden uit het fonds een steun in de rug kunnen zijn. ■